

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р **ЙОВЧО ПЕТКОВ ЙОВЧЕВ**, дм, Медицински факултет, Тракийски Университет, Стара Загора, Директор на УМБАЛ „Проф. д-р Стоян Киркович“ член на Научно жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по Заповед № РД-134/12.04.2024 г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

1. Относно: Провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по научна специалност „Патологоанатомия и цитопатология“, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“, обявен в ДВ, брой 13 от 13.02. 2024 г.

Единствено проф. д-р Мая Владова Гълъбова, дм, е представила документи за участие в конкурса.

Представеният от кандидата комплект от материали е в пълно съответствие с националните нормативни изисквания за заемане на академични длъжности и с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас.

I. Карниерен профил на кандидата

Професор д-р Мая Гълъбова завършва висше образование през 1983г. в Медицинска академия гр. София, специалност „Медицина“. Започва да специализира патологоанатомия в гр. Стара Загора през 1984г. През същата година започва професионалния ѝ път като преподавател и научен изследовател на длъжността „асистент“ в Катедрата по обща и клинична патология към ВМИ – Стара Загора. В периода 1993-2002г., заема длъжността „главен асистент“ към МФ на Тракийския университет, след което е избрана на длъжността доцент, а през 2013г. заема длъжността професор. През 1989г. преминава специализация по чернодробна патология в I Московски медицински институт „И. Сеченов“. През 1999г. придобива ОНС „доктор“ по медицина след защита на дисертационен труд на тема „Роля на синусоидалните клетки на Ito и pit клетките във фибропластичния и неопластичен процес в черния дроб“. Професор д-р Мая Гълъбова притежава богат административен опит, обхващаш периода 2004-2024г., в качеството ѝ на ръководител катедра по обща и клинична патология, съдебна медицина и деонтология и дерматовинерология (2003-2023г.), заместник декан по НИД в МФ (2004-2007г), декан на МФ (2004-2019 г.) към Тракийския университет, и действащ Ръководител на Клиниката по обща и клинична патология към УМБАЛ „Проф. д-р Стоян Киркович“ -АД. Проф. Гълъбова осъществява програмна акредитация на редица медицински специалности като 3 пъти на специалност „Медицина“, акредитация на много докторски програми (25 актуални, 16 в процедура, 6 нови). Активно се ангажира в развитието на научно-изследователската дейност в МФ като съдейства за оборудване на лобартории по молекулярна биология, имунология, биохимия, биофизика, физиология, молекулярна патология, имунохистохимия, конфокална микроскопия, както и в закупуване на апаратура за обучение и научна дейност на УМБАЛ „Проф. д-р Стоян Киркович“ – АД.

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р **ЙОВЧО ПЕТКОВ ЙОВЧЕВ**, дм, Медицински факултет, Тракийски Университет, Стара Загора, Директор на УМБАЛ „Проф. д-р Стоян Киркович“ член на Научно жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по Заповед № РД-134/12.04.2024 г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

1. Относно: Провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по научна специалност „Патологоанатомия и цитопатология“, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“, обявен в ДВ, брой 13 от 13.02. 2024 г.

Единствено проф. д-р Мая Владова Гълъбова, дм, е представила документи за участие в конкурса.

Представеният от кандидата комплект от материали е в пълно съответствие с националните нормативни изисквания за заемане на академични длъжности и с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас.

I. Карниерен профил на кандидата

Професор д-р Мая Гълъбова завършва висше образование през 1983г. в Медицинска академия гр. София, специалност “Медицина”. Започва да специализира патологоанатомия в гр. Стара Загора през 1984г. През същата година започва професионалният ѝ път като преподавател и научен изследовател на длъжността „асистент“ в Катедрата по обща и клинична патология към ВМИ – Стара Загора. В периода 1993-2002г., заема длъжността „главен асистент“ към МФ на Тракийския университет, след което е избрана на длъжността доцент, а през 2013г. заема длъжността професор. През 1989г. преминава специализация по чернодробна патология в I Московски медицински институт „И. Сеченов“. През 1999г. придобива ОНС „доктор“ по медицина след защита на дисертационен труд на тема „Роля на синусоидалните клетки на Ito и p17 клетките във фибропластичния и неопластичен процес в черния дроб“. Професор д-р Мая Гълъбова притежава богат административен опит, обхващащ периода 2004-2024г., в качеството ѝ на ръководител катедра по обща и клинична патология, съдебна медицина и деонтология и дерматовинерология (2003-2023г.), заместник декан по НИД в МФ (2004-2007г), декан на МФ (2004-2019 г.) към Тракийския университет, и действащ Ръководител на Клиниката по обща и клинична патология към УМБАЛ „Проф. д-р Стоян Киркович“ -АД. Проф. Гълъбова осъществява програмна акредитация на редица медицински специалности като 3 пъти на специалност „Медицина“, акредитация на много докторски програми (25 актуални, 16 в процедура, 6 нови). Активно се ангажира в развитието на научно-изследователската дейност в МФ като съдейства за оборудване на лобатории по молекулярна биология, имунология, биохимия, биофизика, физиология, молекулярна патология, имунохистохимия, конфокална микроскопия, както и в закупуване на апаратура за обучение и научна дейност на УМБАЛ „Проф. д-р Стоян Киркович“ – АД.

Научноизследователската дейност на кандидата се развива в няколко основни морфологични направления, които напълно съответстват на областта на висше образование 7. Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.1. „Медицина”, научна специалност „Патологоанатомия и цитопатология“:

- Тумурна микросреда: колоректален, ректален, стомашен, ендометриален, белодробен и тиреоиден карцином, с акцент върху цитокините и имунните клетки – миелоидни и плазмоцитоидни дендритни клетки, Т-хелпери, NK и NKT клетки чрез използване на прецизни и съвременни методи.
- Чернодробна патология, включваща хепатоцелуларен карцином, чернодробни метастази, чернодробни синусоиди, патология на жлъчните пътища, пелиоза, интегрини, адхезионни молекули, екстрацелуларен матрикс.
- Експериментален диабет, акцентирайки върху инсулин продуциращи клетки в жлъчни пътища, панкреасен канал и черен дроб и оксидативен стрес.
- Третични лимфоидни структури, индуцируеми от тумор, инфекциозни агенти и автоимунни процеси
- Covid-19 или SARS-CoV-2 морфология на белодробните увреждания, цитокинова буря, имунен отговор
- Алвеолоцити тип II и третични лимфоидни структури

Проф. д-р Гълъбова участва в ръководството и обучението на 22 докторанта. Участва и в обучението на специализанти по клинична специалност „Обща и клинична патология“. Спечелила е 4 научно-изследователски проекти към МОН за МФ, съответстващи на научната специалност „Патологоанатомия и цитопатология“.

Получените оригинални научни резултати са публикувани в реномирани международни списания.

II. Общо описание на представените материали по конкурса

Проф. д-р Гълъбова е представила за участие в конкурса 21 статии (това са малка част от всичките ѝ статии) в престижни международни и български реферирани списания, от тях 18 са с импакт фактор (IF= 22.385, а общият IF на всички публикации от 1984г. досега е **106.006**) и 2 с импакт ранг, квартали: 2 с Q1, 4 с Q2, 13 с Q3, 1 с Q4. Изключително високият H-index = 21 е важен показател за значимостта на научната ѝ продукция. Приложен е списък с 32 цитирания в чужди специализирани списания. Впечатляващ е общият брой на цитиранията към момента – 1621, отразени в базата данни на SCOPUS. Проф Гълъбова е главния организатор, изпълнител и автор на всичките представени публикации.

Кандидатът е участвал в изпълнението на 10 научно-изследователски проекти, съответстващи на научната специалност „Патологоанатомия и цитопатология“, на 9 от които е ръководител.

Значителният принос на проф. д-р Гълъбова в сферата на патологията отнежда заслуженото ѝ място в престижната класация на Станфордския университет (САЩ, Калифорния), която на базата на комплексен анализ на научната ѝ продукция, определя проф. д-р Гълъбова, заедно с още 48 български учени, като един от най-добрите учени в света.

Оценка на научните трудове на кандидата

Проф. д-р Гълъбова е приложила много добре подготвена подробна справка за приносите от научните трудове, която точно отразява постиженията ѝ в отделните научни направления с важно практическо значение. Основните научни приноси на кандидата са свързани със:

Изследвания на жлъчни пътища:

Те включват **рутинна електронна микроскопия** на ендокринни клетки и мастоцити, **светлинна и електронномикроскопска имунохистохимия** при пациенти с екстрахепатална холестаза.

Чрез **светлинномикроскопска и ултраструктурна имунохистохимия** е проучено отлагането на колаген тип III и тип IV в синусоидите и порталните пространства в черен дроб на пациенти с екстрахепатална холестаза. За първи път в българската литература се дава информация за експресията на адхезионната молекула ICAM-1 в чернодробните синусоиди при холестатичен хепатит, а за първи път в световната литература е документирана експресията на **ICAM-1 върху клетъчната мембрана на клетките на Ito**, което означава, че тези клетки участват в транспорта на възпалителни клетки през пространството на Дисе до хепатоцитите.

Изследвани са чернодробните синусоиди около метастатични и първични тумори чрез светлинно и електронномикроскопска имунохистохимия и флоуцитометрия.

За първи път е направена електронномикроскопска диференциация между гранулите на триптаза положителните и химаза положителните мастоцити. Изследвани са екстрацелуларни матриксни протеини и техните интегринови рецептори. В тази връзка е наблюдавана повишена експресия на тенаascin и $\alpha 9\beta 1$ – интегрин, които са маркери за перисинусоидална фиброза и синусоидална трансформация. Представени са оригинални данни относно адхезионните молекули, техните лиганди и някои цитокини в чернодробните синусоиди.

Проведени са **имунохистохимично и флоуцитометрично изследване** на имунните клетки ($CD83^+$ - $S100^+$ дендритни клетки) в черния дроб, съдържащ метастази от гастроинтестинални карциноми. Извършено е флоуцитометрично типизиране на T лимфоцитите ($CD4^+$, $CD8^+$, NKT $CD3^+/CD56^+$) в хомогенат изолиран от човешки черен дроб, резециран по повод метастази. Представени са оригинални данни относно морфологичните особености на човешките NK/pit

клетки в черния дроб на пациенти с първични злокачествени тумори на гастроинтестиналния тракт с и без метастази.

Проучена е пептидергичната инервация на чернодробните синусоиди чрез имунохистохимична експресия на SP, NPY, CGRP, SOM, SER в черен дроб на пациенти с първични злокачествени тумори на гастроинтестиналния тракт и при чернодробна цирроза.

Имунохистохимични и генетични проучвания при колоректален карцином.

Проведени са изследвания за установяване на генетичните полеморфизми на гените, кодиращи протеиновата експресия на GST-p. Други изследвания установяват микросателитната нестабилност при колоректален карцином. Изследвани са ендокринните клетки и ензими, участващи в антиоксидантната защита срещу свободни радикали GST-p, SOD1, SOD2, и цитокина VEGF в туморната тъкан при първичен колоректален карцином. При анализите за преживяемост е доказано, че карциномити, съдържащи ендокринни клетки имат по-лоша прогноза. Оригинален принос е експресията на ензими, участващи в антиоксидантната защита на GST-p SOD1 и SOD2 в ендокринни клетки от колоректален карцином.

Имунохистохимични изследвания при стомашен карцином.

Те позволяват да се определи разпределението на незрелите (CD1a⁺ и S100⁺) и на зрелите (CD 83⁺) дендритни клетки. Наблюдавана е засилена HER2/new експресия в туморните клетки, което корелира с по-кратка преживяемост на пациентите. Експресията на VEGF в туморните клетки корелира с наличие на далечни метастази.

Имунохистохимични проучвания при карцином на щитовидната жлеза

Проучено е участието на Th2 цитокина TGF-β1 имолекулите от TGF-β1 сигналния път Smad4, Smad7, TGF-β RII както и на дендритните клетки в туморната тъкан на първичните карциноми на щитовидната жлеза.

През последните 3 години

Проф Гълбова изучава третичните лимфоидни структури, които са индуцируеми от тумор, инфекциозни агенти и автоимунни процеси. Има приет обзор на тази тема от American Journal of Clinical and Experimental Immunology IF=0.800. Тя изучава имунните клетки, а именно Т хелпери, цитотоксични Т лимфоцити, макрофаги и дендритни клетки, при карцином на колона и при ректален карцином преди и след лъчетерапия. С доц. Мерхар изследват пневмоцити II тип при Covid-19 и при тумори и пневмокозиози. С проф. Толева изследват жлъчно-чернодробната патология при експериментален метаболитен синдром. Имат интересни открития, а именно поява на β-клетки в екстрахепаталните жлъчни пътища в хепатоцити и в синусоидалните ендотелии. Част от тези данни са публикувани в Journal of Metabolic diseases IF=3.471. Същевременно тя продължава да проучва 500 колоректални карцинома за имунни клетки в туморната микросреда. Тези пациенти са проследявани за няколкогодишен период от време, за химио- и лъчетерапия и напоследък за мутации, изследвани в

УМБАЛ „Стоян Киркович“ Стара Загора. Няколко значими публикации, са отпечатани в списания с импакт фактор.

Преподавателската дейност на Проф. д-р Гълъбова включва провеждането на значителен брой часове упражнения и лекции за периода 1984-2024г. по следните дисциплини:

- „Обща и клинична патология“, на студенти специалност „Медицина“от III и IV курс.
- За специалност „Медицина“ **чете лекции на английски език по обща и клинична патология**
- „Соматопатология и онкопатология“ на студенти II курс, специалност „Социални дейности“ – редовно и задочно обучение.
- „Клинична патология“ на студенти I курс, специалност „Медицинска сестра“ и специалност „Акушерка“

Проф. Гълъбова има общ преподавателски стаж 39 години, а общата ѝ годишна натовареност варира от 360 до 480 часа.

Комплексният анализ на преподавателската и научноизследователската дейност показва, че кандидатът е изпълнил изискуемите критерии за заемане на академичната длъжност „професор“, заложи в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, които са включени в група от показатели А, В, Г, Д и Е. Важно е да се отбележи, че точките от показателите към групите Д и Е, значително превишават минималните изисквани точки.

III. Критични бележки и препоръки

Нямам забележки по представените научни трудове и материали.

IV. Заключение

Кариерното развитие на проф. д-р Мая Гълъбова, наукометричните ѝ показатели, приносите от научноизследователската ѝ дейност напълно съответстват на изискванията, посочени в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас относно заемане на академичната длъжност „професор“.

Натрупаният богат професионален опит определя кандидата не само като успешен изследовател, но и като ръководител на научноизследователски екипи, докторанти и специализанти.

По тези причини, убедено давам своята **положителна оценка** на проф. д-р Мая Владова Гълъбова и **препоръчам** на членовете на уважаемото Научно жури да подкрепят избора ѝ за заемане на академичната длъжност „професор“ по научна специалност „Патологоанатомия и цитопатология“, в област на висшето образование област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“към катедра „Анатомия, хистология и ембриология,

патология, съдебна медицина и деонтология“, МФ, Университет „Проф. д-р Асен
Златаров“.

Изготвил рецензията: _____

19.06.2024г.

(проф. д-р Йовчо Петков Иовчев, дм/ _____